

Latvijas Republika

TALSU NOVADA PAŠVALDĪBAS DOME

Nodokļu maksātāja reģistrācijas Nr.90009113532

Kareivju iela 7, Talsi, Talsu nov., LV-3201, tālr. 63232110, e-pasts pasts@talsi.lv

Talsos

PROJEKTS

Talsu novada pašvaldības domes saistošie noteikumi Nr. _____

Talsos, ____ .gada ____ . _____ (prot. Nr. ____, ____.p., lēmums Nr. __)

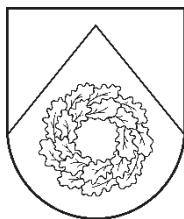
Par azartspēļu organizēšanu

*Izdoti saskaņā ar Azartspēļu un izložu likuma
42.panta desmito daļu*

1. Saistošie noteikumi nosaka vietas un teritorijas, kurās Talsu novada pašvaldības administratīvajā teritorijā nav atļauts organizēt azartspēles.
2. Talsu novada pašvaldības administratīvajā teritorijā ir aizliegts organizēt azartspēles.
3. Azartspēļu organizētājam, kuram līdz saistošo noteikumu spēkā stāšanās brīdim piešķirta atļauja attiecīgajā vietā vai teritorijā organizēt azartspēles, bet attiecīgā vieta vai teritorija neatbilst saistošo noteikumu 2.punktam:
 - 3.1. netiek izsniegta atļauja jaunu azartspēļu veidu organizēšanai attiecīgajā vietā vai teritorijā;
 - 3.2. atļauts organizēt azartspēles attiecīgajā vietā vai teritorijā 5 gadus, skaitot no saistošo noteikumu spēkā stāšanās dienas.

Domes priekšsēdētāja

E. Kārklīņa

Latvijas Republika

TALSU NOVADA PAŠVALDĪBAS DOME

Nodokļu maksātāja reģistrācijas Nr.90009113532

Kareivju iela 7, Talsi, Talsu nov., LV-3201, tālr. 63232110, fakss 63232130, e-pasts pasts@talsi.lv

Talsos

Paskaidrojuma raksts

Talsu novada pašvaldības domes 2023.gada ____ . _____
saistošajiem noteikumiem Nr. ____

“Par azartspēļu organizēšanu”

1. Mērķis un nepieciešamības pamatojumu, tostarp raksturojot iespējamās alternatīvas, kas neparedz tiesiskā regulējuma izstrādi

1.1. Saistošo noteikumu izdošanas mērķis – ko pašvaldība vēlas sasniegt ar saistošajiem noteikumiem, kādi būs ieguvumi

Saistošo noteikumu mērķis ir mazināt azartspēļu atkarības rašanās risku.

1.2. Problēmas raksturojums, kuras risināšanai nepieciešami saistošie noteikumi

1.2.1. Veselības ministrija 2019.gadā publicējusi pētījuma “Pētījums par procesu atkarību (azartspēļu, sociālo mediju, datorspēļu atkarība) izplatību Latvijas iedzīvotāju vidū un to ietekmējošiem riska faktoriem” gala ziņojumu¹ (turpmāk – Pētījums).

Pētījumā konstatēts, ka Latvijā no azartspēlēm dažādā pakāpē varētu ciest 79 119 personas 15-64 gadu vecumā, no tām 16 162 problēmas ir smagākajā pakāpē².

Pētījumā secināts, ka viens no efektīvākajiem pasākumiem spēlēšanas ierobežošanai gan starptautiskajā pieredzē, gan ekspertu un pašu spēlētāju perspektīvā ir pieejamības mazināšana³.

Pētījumā konstatēts, ka spēlētāji ar problēmām norāda, ka spēļu zāļu tīkli atrodas tik tuvu mājām, ka nav iespējams izvairīties no vizuāla kontakta⁴.

Ministru kabineta 2021.gada 14.jūlija rīkojumā Nr.509 “Par Azartspēļu un izložu politikas pamatnostādņēm 2021.-2027.gadam” (turpmāk – Pamatnostādnes) norādīts, ka pētījumi ir apliecinājuši, ka azartspēļu norises vietu attālumam līdz iedzīvotāju dzīves vietai ir

¹ <https://esparveselibu.lv/sites/default/files/2020-04/Petijums-par-azartspelu-socialo-mediju-datorspelu-un-citu-procesu-atkaribu-izplatibu-Latvija.pdf>

² Pētījuma 124.lpp.

³ Pētījuma 42.lpp.

⁴ Pētījuma 47.lpp.

statistiski nozīmīga saikne ar paredzamo problemātisko paradumu izplatību pieaugušo populācijā. Iedzīvotājiem, kuri dzīvo 16 km rādiusā no spēļu zālēm vai kazino, pastāv divas reizes augstāks problemātisku spēlēšanas paradumu attīstības risks nekā iedzīvotājiem, kuri dzīvo lielākā attālumā. Šis risks visaugstākais ir 30 gadus vecu, kā arī vecāku iedzīvotāju vidū⁵.

Pētījumā norādīts, ka eksperti intervijās norāda, ka procesu atkarība bieži ir cieši saistīta ar vielu atkarības procesiem⁶. Pētījumā norādīts, ka saikne var būt gan saistīta ar personas noslieci uz atkarību, jo tām ir vienots patofizioloģiskais mehānisms, gan tās sociālu un kulturālu veicināšanu, piemēram, ar spēļu zāles kultūru, netieši veicinot alkohola lietošanu un smēķēšanu⁷.

Nemot vērā minēto un pašvaldības kompetenci gādāt par iedzīvotāju veselību (Pašvaldību likuma 4.panta pirmās daļas 6.punkts), pašvaldībai ir pamats veikt pasākumus azartspēļu atkarības rašanās risku mazināšanai.

1.2.2. Pašvaldības iespējas veikt pasākumus azartspēļu atkarības riska mazināšanai ir ļoti ierobežotas.

Pašvaldība var veikt izglītojošus pasākumus (Pašvaldību likuma 4.panta pirmās daļas 6.punkts). Saskaņā ar Ministru kabineta 2004.gada 13.aprīļa noteikumu Nr.286 “Veselības ministrijas nolikums” 5.1.11.apakšpunktu Veselības ministrija cita starpā sagatavo informāciju fiziskām personām jautājumos, kas saistīti ar veselības veicināšanu. Minētais nozīmē, ka izglītojošus pasākumus azartspēļu atkarības riska mazināšanai valsts mērogā īsteno Veselības ministrija (pieļaujams, ka arī Izglītības ministrija, regulējot izglītības procesu). Nemot vērā, ka tiešajai pārvaldei ir pieejami būtiski lielāki finansiālie un personāla resursi, lai īstenotu izglītojošus pasākumus azartspēļu atkarības riska mazināšanai, maz ticams, ka atsevišķai pašvaldībai izdotos īstenot efektīvākus izglītojošus pasākumus azartspēļu atkarības riska mazināšanai. Izglītojošus pasākumus azartspēļu atkarības riska mazināšanai pašvaldība var veikt, bet, visticamāk, to ietekme uz azartspēļu atkarības riska mazināšanu būtu niecīga.

Azartspēļu un izložu likuma 42.panta desmitā daļa nosaka, ka pašvaldībai ir tiesības izdot saistošos noteikumus, ar kuriem tiek noteiktas vietas un teritorijas, kurās azartspēles nav atļauts organizēt. Nemot vērā Pētījumā secināto (viens no efektīvākajiem pasākumiem spēlēšanas ierobežošanai gan starptautiskajā pieredzē, gan ekspertu un pašu spēlētāju perspektīvā ir pieejamības mazināšana; spēlētāji ar problēmām norāda, ka spēļu zāļu tīkli atrodas tik tuvu mājām, ka nav iespējams izvairīties no vizuāla kontakta) un Pamatnostādnēs norādīto (pētījumi ir apliecinājuši, ka azartspēļu norises vietu attālumam līdz iedzīvotāju dzīves vietai ir statistiski nozīmīga saikne ar paredzamo problemātisko paradumu izplatību pieaugušo populācijā. Iedzīvotājiem, kuri dzīvo 16 km rādiusā no spēļu zālēm vai kazino, pastāv divas reizes augstāks problemātisku spēlēšanas paradumu attīstības risks nekā iedzīvotājiem, kuri dzīvo lielākā attālumā), pašvaldībai ir pamatoti noteikt vietas un teritorijas, kurās azartspēles nav atļauts organizēt.

1.2.3. Azartspēļu un izložu likuma (turpmāk – Likums) 41.panta otrā daļa nosaka vietas un teritorijas, kurās nav atļauts organizēt azartspēles. Pašvaldības ieskatā šo vietu un teritoriju uzskaitījums ir nepietiekams.

⁵ <https://likumi.lv/ta/id/324799-par-azartspelu-un-izlozu-politikas-pamatnostadnem-20212027-gadam>

⁶ Pētījuma 82.lpp.

⁷ Pētījuma 82.lpp.

Kā jau minēts, Likuma 42.panta desmitā daļa nosaka, ka pašvaldībai ir tiesības izdot saistošos noteikumus, ar kuriem tiek noteiktas vietas un teritorijas, kurās azartspēles nav atļauts organizēt.

Satversmes tiesa 2023.gada 20.aprīļa spriedumā lietā Nr.2022-13-05 (turpmāk – Spriedums) cita starpā secināja, ka pašvaldība ir tiesīga noteikt azartspēļu organizēšanas aizliegumu saistošajos noteikumos, kas izdoti pamatojoties uz Azartspēļu likuma 42.panta desmito daļu⁸.

Satversmes tiesa Spriedumā cita starpā secināja arī, ka:

- 1) aizliegums organizēt azartspēles ir pamatojams nevis ar vispārīgiem apsvērumiem par azartspēļu kaitīgumu un vispārīgu norādi uz sabiedrības interesēm, bet gan ar konkrētās vietas vai teritorijas specifiskajām īpašībām, kas to padara par azartspēļu organizēšanai nepiemērotu.⁹ Satversmes tiesa Spriedumā arī secināja, ka, paredzot vietas un teritorijas, kuras azartspēles organizēt nav atļauts, tās rīcībai ir jābūt balstītai racionālos apsvērumos, kas pamato noteiktā ierobežojuma nepieciešamību¹⁰;
- 2) pašvaldībai, ja tā nosaka vietas un teritorijas, kurās azartspēles organizēt nav atļauts, ir jāveic individuāls izvērtējums par katru no šīm vietām un teritorijām. Pašvaldībai ir jānodrošina līdzsvars starp azartspēļu organizēšanu un sabiedrības interesēm. Pieņemot saistošos noteikumus, kuros noteiktas vietas un teritorijas, kurās azartspēles organizēt nav atļauts, pašvaldībai ir pienācīgi jāpamato, kāpēc katrā no tām azartspēļu organizēšana būtu aizliedzama, ņemot vērā dažādus apstākļus, tostarp attiecīgās pašvaldības administratīvās teritorijas iedzīvotāju intereses¹¹;
- 3) pašvaldība ir tiesīga noteikt neierobežoti daudz vietu un teritoriju, kurās azartspēles organizēt nav atļauts, turklāt šāds ierobežojums var tikt noteikts ikvienā pašvaldības vietā un teritorijā, izņemot tās vietas, kurās saskaņā ar Likumā noteikto pašvaldības atļauja azartspēļu organizēšanas vietas atvēršanai nav nepieciešama¹²;
- 4) visā pašvaldības teritorijā azartspēļu organizēšana varētu tikt aizliegta tikai tad, ja pašvaldība pēc katras tās administratīvajā teritorijā ietilpstošās vietas un teritorijas izvērtēšanas nonāktu pie secinājuma, ka azartspēļu organizēšanas aizliegums katrā no šīm vietām un teritorijām ir nepieciešams un kopumā tas aptver visu pašvaldības teritoriju¹³.

1.2.4. Pašvaldībai, nosakot vietas un teritorijas, kurās nav atļauts organizēt azartspēles, būtisku uzmanību jāpiegriež pašvaldības administratīvās teritorijas specifikai. Talsu novada pašvaldības pilsētas ir nelielas, tas ir, viss ir viegli pieejams un pēc būtības atrodas vienviet. Tas nozīmē, ka mājas, darbs, veikals, izglītības iestāde, ārstniecības iestāde, aptieka, autoserviss, citas institūcijas un sabiedriski nozīmīgas ēkas un vietas, piemēram, Talsos atrodas vienviet. Šādos apstākļos Likuma 41.panta otrā daļā noteiktās vietas un teritorijas, kurās nav atļauts organizēt azartspēles, pēc būtības nesamazina azartspēļu organizēšanas vietu pieejamību. Turklāt, Talsos jebkur ir iespējams nokļūt aptuveni 5 minūšu laikā. Šādos apstākļos nav arī

⁸ Satversmes tiesas 2023.gada 20.aprīļa sprieduma lietā Nr.2022-13-05 18.punkta pēdējā rindkopa

⁹ Satversmes tiesas 2023.gada 20.aprīļa sprieduma lietā Nr.2022-13-05 20.punkta sestā rindkopa

¹⁰ Satversmes tiesas 2023.gada 20.aprīļa sprieduma lietā Nr.2022-13-05 20.punkta astotā rindkopa

¹¹ Satversmes tiesas 2023.gada 20.aprīļa sprieduma lietā Nr.2022-13-05 20.punkta vienpadsmitā rindkopa

¹² Satversmes tiesas 2023.gada 20.aprīļa sprieduma lietā Nr.2022-13-05 20.punkta divpadsmitā rindkopa

¹³ Satversmes tiesas 2023.gada 20.aprīļa sprieduma lietā Nr.2022-13-05 20.punkta četrpadsmitā rindkopa

iespējams izvairīties no vizuāla kontakta ar azartspēļu organizēšanas vietām Talsu pilsētas teritorijā. Līdzīga situācija ir citās Talsu novada pilsētās un arī ciemos – ar atrunu, ka daļu no institūcijām un sabiedriski nozīmīgām ēkām un vietām ir nepieciešams apmeklēt pilsētā, piemēram, Talsos.

Pamatnostādnēs norādītais, ka 16 km rādiusā no spēļu zālēm pastāv divas reizes augstāks problemātisku spēlēšanas paradumu attīstības risks, ir būtisks apstāklis, kas ņemams vērā nosakot vietas un teritorijas, kurās nav atļauts organizēt azartspēles. Tas ir, ja spēļu zāle atrodas 16 km attālumā no cilvēkiem un tādējādi divas reizes samazinās problemātisku spēlēšanas paradumu attīstības risks, tas uzskatāms par būtisku apstākli sabiedrības interešu aizsargāšanai. Ņemot vērā minēto, pašvaldības ieskatā ir pamatoti noteikt, ka azartspēles organizēt ir aizliedzams tuvāk par 16 km no pilsētām un ciemiem – vietām, kur atrodas liels cilvēku skaits.

Ja azartspēļu organizēšanas vieta, piemēram, tiek pārcelta ārpus pilsētām un ciemiem, tad nebūtu pieļaujams, ka kādas dzīvojamās mājas tiešā tuvumā tiktu izveidota azartspēļu organizēšanas vieta, jo šādā vietā varētu veidoties apstākļi, kas samazina attiecīgās dzīvojamās mājas iedzīvotāju dzīves kvalitāti (intensīva satiksme, troksnis, kriminogēnas vides veidošanās u.tml.). Uz kriminogēnas vides veidošanās riska veidošanos netieši norāda arī Talsu novada pašvaldībā saņemtā Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Ziemeļkurzemes iecirkņa Izmeklēšanas nodaļas 2023.gada 20.jūnija vēstule Nr.20/14/6/2-KRPnos/20144 “Par azartspēļu organizēšanas vietu Brīvības ielā 11, Talsos”, kurā norādīts, ka, piemēram, Brīvības ielā 11, Talsos (minētajā adresē atrodas azartspēļu organizēšanas vieta) reģistrēts 31 notikums (no kuriem 15 kautiņi, divos gadījumos uzsākts kriminālprocess par miesas bojājumu tīšu nodarīšanu; viens kriminālprocess uzsākts par laupīšanu; pārējie notikumi ir par dažāda rakstura mantiskiem noziedzīgiem nodarījumiem (zādzības). Ņemot vērā minēto, pašvaldības ieskatā ir pamatoti noteikt, ka azartspēles organizēt ir aizliedzams tuvāk par 2 km no dzīvojamām mājām.

Atzīmējams, ka ierobežojums azartspēles organizēt tuvāk par 2 km no dzīvojamām mājām ir vien papildu apsvērums, kuram praksē nav pielietojuma, jo, jau nosakot, ka aizliegts azartspēles organizēt tuvāk par 16 km no pilsētām un ciemiem, kopumā aizliegums organizēt azartspēles aptver visu pašvaldības teritoriju. Iepriekš minētais cita starpā nozīmē, ka aizliegums organizēt azartspēles attiecināms uz visu pašvaldības administratīvo teritoriju.

Papildus atzīmējams, ka šāda ierobežojuma noteikšana samazinās azartspēļu organizēšanas vietu pieejamību jauniešiem (saskaņā ar Jaunatnes likuma 1.pantu jaunieši ir persona vecumā no 13 līdz 25 gadiem). Pētījumā secināts, ka viena no galvenajām dažādu procesu atkarības skartajām mērķgrupām ir jaunieši. Šai grupai ir arī mazāk kritiska attieksme pret procesu potenciālo kaitējumu un biežāk raksturīgs uzskats, ka paši ar problēmām var tikt galā¹⁴.

Papildus atzīmējams arī, ka šāda ierobežojuma noteikšana atbilstu arī Pētījumā secinātajam, ka lielākā daļa respondentu atbalsta daļēju azartspēļu ierobežojumu, nosakot ierobežojumus spēļu zāļu izvietojumam. Nedaudz mazāk respondentu, taču joprojām vairākums, atbalsta pilnīgu azartspēļu aizliegumu¹⁵.

1.2.5. Nosakot ierobežojumu azartspēļu organizēšanai, nepieciešams ņemt vērā reālus sociālus apstākļus, tajā skaitā to, ka līdz šim ierobežojumi azartspēļu organizēšanai bijuši citādāki.

¹⁴ Pētījuma 143.lpp.

¹⁵ Pētījuma 147.lpp.

Azartspēles ir brīvas konkurences apstākļos pastāvošs, legāls komercdarbības veids. Šādas komercdarbības veicējam ir pamats paļauties uz regulējuma noteiktību un paredzamību.

Likuma 42.panta sestā daļa nosaka, ka gadījumā, ja pašvaldība lēmusi par atļauju atvērt kazino, spēļu zāli, bingo zāli, totalizatoru vai derību likmju pieņemšanas vietu, tad vēlāk tā ir tiesīga atcelt izsniegto atļauju. Saskaņā ar Likuma 42.panta septīto daļu šādā gadījumā pašvaldības izsniegtā atļauja zaudē spēku pēc pieciem gadiem, skaitot no attiecīgā domes lēmuma spēkā stāšanās dienas. Pašvaldības ieskatā piecu gadu pārejas termiņš būtu attiecināms arī gadījumā, kad aizliegums organizēt azartspēles tiek noteikts ar saistošajiem noteikumiem.

1.2.6. Apstākļos, kad tiek noteikts aizliegums organizēt azartspēles, pašvaldības ieskatā ir pamatoti noteikt, ka atļaujas jaunu azartspēļu veidu organizēšanai netiek izsniegtas, jo azartspēļu organizētājam nav bijis pamats paļauties, ka šāda atļauja tiktu sniegta. Turklāt atļauju jaunu azartspēļu veidu organizēšanai nesniegšana sniedz nepārprotamu norādi, ka turpmāka azartspēļu organizēšanas attīstība nav plānojama.

1.2.7. Saistošie noteikumi neatceļ un nevar atcelt Likuma 42.panta trešajā daļā noteikto, ka azartspēles ir iespējams organizēt četru un piecu zvaigžņu viesnīcās.

1.3. Pastāvošais tiesiskais regulējums, tā būtības skaidrojums un pastāvošā tiesiskā regulējuma nepilnību raksturojums

Šobrīd pašvaldība nav tiešā veidā regulējusi azartspēļu organizēšanas vietu jautājumu. Līdz šim pašvaldība iztika ar Likuma regulējumu, bet, ņemot vērā iepriekš minēto, secinājusi, ka pašvaldībai nepieciešams papildu regulējums.

1.4. Ja norādītās problēmas risināšanai nav tiesiskā regulējuma, tad skaidro, kādas sekas rada tiesiskā regulējuma neesamība

Saistošajos noteikumos noteiktā regulējuma neesamība paaugstina azartspēļu atkarības rašanās risku.

1.5. Ja paredzēta administratīvā atbildība par saistošo noteikumu pārkāpšanu, pamato tās noteikšanas nepieciešamību un tvērumu, iekļaujot vismaz šādu kritēriju izvērtējumu:

1.5.1. Nodarījuma (problēmsituācijas), par kuru paredz administratīvo atbildību, aktualitāte

Nav paredzēta administratīvā atbildība par saistošo noteikumu pārkāpšanu. Administratīvie pārkāpumi azartspēļu un izložu organizēšanas un azartspēļu pakalpojumu sniegšanas jomā un kompetence administratīvo pārkāpumu procesā noteikti Likuma XIII.nodaļā.

1.5.2. Nodarījuma attiecināmība uz publiski tiesiskajām attiecībām

Neattiecināms

1.5.3. Nodarījuma bīstamība un sabiedriskais kaitīgums, sekas – pamatots sabiedrības interešu aizskārums

Neattiecināms

1.5.4. Administratīvā akta prioritātes principa ievērošanas iespējas;

Neattiecināms

1.5.5. Paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāva elementi – darbība vai bezdarbība, par kuru paredzēta administratīvā atbildība;

Neattiecināms

1.5.6. Korespondējošās tiesību normas – saistošo noteikumu vienības, par kurās esošā regulējuma neīstenošanu ir noteikta administratīvā atbildība;

Neattiecināms

1.5.7. Vai un ar kādiem administratīvā pārkāpuma procesā esošajiem līdzekļiem būs iespējams problēmsituācijas konstatēt un izmeklēt, kā arī pierādīt personas vainu nodarījumā

Neattiecināms

1.5.8. Soda veida un apmēra izvēles pamatojums

Neattiecināms

1.5.9. Administratīvā soda efektivitāte nodarījumu skaita samazināšanā, seku novēršanā, sabiedriskās kārtības nodrošināšanā sabiedrības interesēs;

Neattiecināms

1.5.10. Soda piemērotāja – kompetentās iestādes, kura piemēros sodus, – izvēles apsvērumi

Neattiecināms

1.5.11. Saistošo noteikumu izvērtējums citu normatīvo aktu, kas nosaka administratīvo vai kriminālatbildību attiecīgajā jomā, kontekstā

Neattiecināms

1.6. Iespējamo alternatīvu, kas neparedz tiesiskā regulējuma izstrādi, raksturojums, to ieviešanas trūkumi un priekšrocības

Par alternatīvu varētu uzskatīt izglītojošu pasākumu īstenošanu, tomēr tie nav atzīstami par efektīviem – detalizētāk skatīt paskaidrojuma raksta 1.2.2.apakšpunkta otro rindkopu.

2. Fiskālā ietekme uz pašvaldības budžetu, iekļaujot attiecīgus aprēķinus

2.1. Saistošo noteikumu īstenošanas fiskālās ietekmes prognoze uz pašvaldības budžetu, iekļaujot attiecīgus aprēķinus:

2.1.1. Samazina vai palielina ieņēmumu daļu

Nav precīzi aprēķināms. Iespējams, ka samazināsies ienākumi, kas saistīti ar iedzīvotāju ienākuma nodokļa daļu pašvaldības budžetā. Tomēr, šādā gadījumā ilgtermiņā vajadzētu samazināties nepieciešamībai pēc personāla un finanšu resursiem azartspēļu atkarības seku novēršanai – sociālā palīdzība, sociālie pakalpojumi, sociālā dienesta personāla resursi.

2.1.2. Samazina vai palielina izdevumu daļu

Nav precīzi aprēķināms. Ilgtermiņā vajadzētu samazināties nepieciešamībai pēc personāla un finanšu resursiem azartspēļu atkarības seku novēršanai – sociālā palīdzība, sociālie pakalpojumi, sociālā dienesta personāla resursi.

2.1.3. Ietekme uz citām pozīcijām budžeta ieņēmumu vai izdevumu daļā (piemēram, vai, lai īstenotu saistošos noteikumus, jāsamazina finansējums citām pozīcijām)

Nav plānota ietekme uz citām pozīcijām budžeta ieņēmumu un izdevumu daļā, piemēram, nav plānots samazināt finansējumu citām pozīcijām.

2.2. Informācija par nepieciešamajiem resursiem sakarā ar jaunu institūciju vai darba vietu veidošanu, esošo institūciju kompetences paplašināšanu, lai nodrošinātu saistošo noteikumu izpildi (saistībā ar 5., 6. sadaļu)

Nav nepieciešami resursi sakarā ar jaunu institūciju vai darba vietu veidošanu, esošo institūciju kompetences paplašināšanu, lai nodrošinātu saistošo noteikumu izpildi

3. Sociālā ietekme, ietekme uz vidi, iedzīvotāju veselību, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, kā arī plānotā regulējuma ietekme uz konkurenci (aktuālā situāciju, prognozes tirgū un atbilstība brīvai un godīgai konkurencei)

3.1. Sociālā ietekme – ietekme uz cilvēku dzīvesveidu, kultūru, labsajūtu, sabiedrību kopumā, kā arī ietekme uz konkrētām sabiedrības grupām, tai skaitā sociālās atstumtības

riskam pakļautajām sabiedrības grupām, personu ar invaliditāti vienlīdzīgām iespējām un tiesībām, uz dzimumu līdztiesību

Saistošo noteikumu piemērošana samazinās azartspēļu atkarības rašanās risku un azartspēļu atkarības sekas. Sabiedrības dzīvesveidam, kultūrai, labsajūtai vajadzētu uzlaboties. Pozitīvās ietekmes nerašanās risks – azartspēļu atkarības riskam cilvēki varētu atrast citus ceļus, kādos rasties problemātiskam spēlēšanas paradumam (piemēram, azartspēles tīmeklī). Azartspēļu rīkošanu tīmeklī var ierobežot tiešā pārvalde.

3.2. Ietekme uz vidi – ar saistošo noteikumu īstenošanu izraisītas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē, kuras ietekmē vai var ietekmēt cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī bioloģisko daudzveidību, augsni, zemes dzīles, ūdeni, gaisu, klimatu, ainavu, kultūras un dabas mantojumu, iespējamā pakļautība avāriju vai katastrofu riskiem un visu minēto jomu mijiedarbība

3.3. Ietekme uz iedzīvotāju veselību, iekļaujot informāciju par to, vai saistošie noteikumi:

3.3.1. Ietekmēs (piemēram, uzlabos, atjaunos, pasliktinās) vai neietekmēs cilvēku veselību

Pētījumā norādīts, ka *“Eksperti intervijās norāda, ka procesu atkarība bieži ir cieši saistīta ar vielu atkarības procesiem. Te jānorāda, ka saikne var būt gan saistīta ar personas noslieci uz atkarību, jo tām ir vienots patofizioloģiskais mehānisms, gan tās sociālu un kulturālu veicināšanu, piemēram, ar spēļu zāles un kazino kultūru, netieši veicinot alkohola lietošanu (piemēram, alkohola diennakts pieejamību ar zemākām cenām) un smēķēšanu (ar iespēju smēķēt azartspēļu zālēs speciāli ierādītās telpās, neizejot no azartspēļu zāles) ar dzērienu un tabakas izstrādājumu piedāvāšanu.¹⁶”*

Nemot vērā minēto, samazinoties azartspēļu atkarības rašanās risku, sagaidāms, ka samazināsies arī alkohola lietošanas un smēķēšanas ietekme uz cilvēku veselību.

3.3.2. Nodrošinās vienlīdzīgas tiesības un iespējas veselības jomā

Neietekmē

3.3.3. Radīs jaunas tiesības vai uzliks jaunus pienākumus veselības jomā

Neietekmē

3.4. Ietekme uz uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, norādot:

3.4.1. Vai ar saistošajiem noteikumiem tiks veicinātas uzņēmējdarbības aktivitātes, jaunu uzņēmumu veidošanās un esošo uzņēmumu attīstība un izaugsme, kā arī paaugstināta to konkurētspēja

¹⁶ Pētījuma 82.lpp.

Nē

3.4.2. Kuri uzņēmēji ir saistošo noteikumu tiesiskā regulējuma mērķgrupa un vai tiesiskais regulējums radīs mērķgrupai jaunas tiesības, uzliks jaunus pienākumus vai nodrošinās vienlīdzīgas tiesības un iespējas, veicinās tiesību realizēšanu, uzlabos pakalpojumu pieejamību u.c.

Saistošo noteikumu tiesiskā regulējuma mērķgrupa ir personas, kuras pakļautas azartspēļu atkarības rašanās riskam, kā arī personas, kuras ietekmē šādas personas (tuvinieki, darba devēji), un azartspēļu organizētāji.

3.5. Ietekme uz konkurenci – iekļauj aktuālās situācijas aprakstu, situāciju un prognozes tirgū (attiecībā uz saistīto pakalpojumu vai preču pieejamību), paredzēto pasākumu atbilstības izvērtējumu brīvai un godīgai konkurencei

Neietekmē

4. Ietekme uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām gan attiecībā uz saimnieciskās darbības veicējiem, gan fiziskajām personām un nevalstiskā sektora organizācijām, gan budžeta finansētām institūcijām

4.1. Institūcija, kurā privātpersona var vērsties saistošo noteikumu piemērošanā

Centrālā pārvalde

4.2. Galvenie procedūras posmi un privātpersonām veicamās darbības, ko paredz saistošo noteikumu projekts, tai skaitā akcentē, kā piedāvātais regulējums maina līdzšinējo kārtību;

Tiek ierobežota azartspēļu organizēšana

4.3. Paredzētās administratīvo procedūru izmaksas:

4.3.1. Saimnieciskās darbības veicējiem

Neietekmē

4.3.2. Fiziskajām personām

Neietekmē

4.3.3. Nevalstiskā sektora organizācijām

Neietekmē

4.3.4. Budžeta finansētām institūcijām

Skatīt paskaidrojuma raksta 2.1.1. un 2.1.2.apakšpunktu

5. Ietekme uz pašvaldības funkcijām un cilvēkresursiem

5.1. Pašvaldību funkcijas, kuru izpildei tiek izstrādāti šie saistošie noteikumi

Pašvaldību likuma 4.panta pirmās daļas 6.punkts (gādāt par iedzīvotāju veselību – īstenot veselīga dzīvesveida veicināšanas pasākumus un organizēt veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību), 4.panta pirmās daļas 9.punkts (nodrošināt iedzīvotājiem atbalstu sociālo problēmu risināšanā, kā arī iespēju saņemt sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus), 4.panta pirmās daļas 14.punkts (piedalīties sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā, tostarp izveidojot un finansējot pašvaldības policiju), Likuma 42.panta desmitā daļa (pašvaldībai ir tiesības izdot saistošos noteikumus, ar kuriem tiek noteiktas vietas un teritorijas, kurās azartspēles nav atļauts organizēt).

5.2. Pašvaldības cilvēkresursi, kas tiks iesaistīti saistošo noteikumu īstenošanā (tostarp, vai tiks uzlikti jauni pienākumi vai uzdevumi esošajiem darbiniekiem, veidotas jaunas darba vietas u.tml.).

Nav paredzēts uzlikt jaunus pienākumus vai uzdevumus esošajiem darbiniekiem, veidot jaunas darba vietas u.tml.

6. Izpildes nodrošināšana

6.1. Saistošo noteikumu izpildē iesaistītās institūcijas, tai skaitā, vai paredzēta jaunu institūciju izveide, esošo likvidācija vai reorganizācija

Saskaņā ar Likuma 90.pantu administratīvā pārkāpuma procesu par Likumā minētajiem pārkāpumiem veic Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija. Nav paredzēta jaunu institūciju izveide, esošo likvidācija vai reorganizācija.

6.2. Izpildes nodrošināšanai nepieciešamie resursi un to pamatotība (nedublējot 2.punktā norādīto)

Nav nepieciešami resursi.

7. Prasību un izmaksu samērīgums pret ieguvumiem, ko sniedz mērķa sasniegšana

7.1. Vai saistošie noteikumi ir piemēroti iecerētā mērķa sasniegšanas nodrošināšanai un paredz tikai to, kas ir vajadzīgs minētā mērķa sasniegšanai

Ņemot vērā, ka nav konstatētas piemērotas alternatīvas, kas ļautu pašvaldībai samazināt azartspēļu atkarības rašanās risku, secināms, ka saistoši noteikumi ir piemēroti iecerētā mērķa sasniegšanas nodrošināšanai un paredz tikai to, kas ir vajadzīgs minētā mērķa sasniegšanai.

7.2. Samērīguma tests

7.2.1. Vai pašvaldības izraudzītie līdzekļi ir piemēroti legītmā mērķa sasniegšanai

Jā.

Cita starpā atzīmējams, ka pašvaldības ieskatā azartspēļu atkarības riska rašanās samazināšana ir būtiskāka par azartspēļu organizatoru interesēm. Azartspēles nav uzskatāmas par ienākumu gūšanas veidu, nesniedz būtisku un izmērāmu labumu sabiedrībai, bet rada būtiskus izmērāmus riskus sabiedrībai (plašāk skatīt paskaidrojuma raksta 1.2.apakšpunktu).

7.2.2. Vai nav saudzējošāku līdzekļu legītmā mērķa sasniegšanai

Nē

7.2.3. Vai pašvaldības rīcība ir atbilstoša

Jā

8. Izstrādes gaitā veiktās konsultācijas ar privātpersonām un institūcijām, tostarp norādot Pašvaldību likuma 46.panta trešajā daļā minēto informāciju

8.1. Sabiedrības pārstāvji (tostarp biedrības, nodibinājumi, apvienības u.tml.), ar kuriem notikušas konsultācijas saistošo noteikumu izstrādes procesā

Nav notikušas konsultācijas saistošo noteikumu izstrādes procesā.

8.2. Izmantotais sabiedrības līdzdalības veids (lai atspoguļotu, kā pašvaldības ir centusies sasniegt mērķgrupu, kā arī noskaidrot pēc iespējas plašākas sabiedrības viedokli)

Saistošo noteikumu projektu un tam pievienoto paskaidrojuma rakstu pašvaldības nolikumā noteiktajā kārtībā publicēja pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē sabiedrības viedokļa noskaidrošanai, paredzot termiņu, kas nav mazāks par divām nedēļām.

8.3. Sabiedrības pārstāvju izteiktie priekšlikumi un iebildumi, norādot, kuri no tiem ņemti vērā

Nav saņemti.

8.4. Par saistošo noteikumu projektu saņemtie viedokļi pēc saistošo noteikumu projekta publicēšanas sabiedrības viedokļa noskaidrošanai, to apkopojums un izvērtējums (iesniedzēji, vērā ņemtie viedokļi, vērā neņemtie viedokļi, pamatojums)

Nav saņemti.

8.5. No institūcijām saņemtie viedokļi un atzinumi, to apkopojums un izvērtējums (vērā ņemtie viedokļi, vērā neņemtie viedokļi, pamatojums) – gan tādi, kas saņemti, pamatojoties uz normatīvajos aktos noteiktu pienākumu, gan lūgti pēc pašvaldības iniciatīvas, gan sniegti pēc institūcijas iniciatīvas

Nav lūgts sniegt viedokļus un atzinumus. Nav saņemti viedokļi un atzinumi.

8.6. Informācija par cita veida saziņu un konsultācijām, ja tādas bijušas

Nav notikusi cita saziņa un konsultācijas.

Domes priekšsēdētāja

E. Kārklīņa